

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3406/2020. (XI. 13.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Székesfehérvári Törvényszék 3.Gpkf.40.068/2019/3. számú végzése és a Kúria Pfv.V.21.349/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Arató Balázs ügyvéd) eljáró gazdasági társaság indítványozó, mint egy másik gazdasági társaság jogutódja, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján nyújtott be alkotmányjogi panaszt.
- [2] Az indítványozó jogelődje mint felperes bérleti jogviszonyok fennálltának megállapítását kérte, valamint az elmaradt bérleti díjak megfizetésére tartott igényt. Emellett kérte a bíróságtól, hogy kötelezze az alperest a jövőre nézve a bérleti szerződések szerinti bérleti díj megfizetésére. Az indítványozó a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 24. § (2) bekezdés c) pontja alapján róta le a kereseti illetéket, miszerint a keresettel érvényesített követelés vagy más jog ellenértékeként a bérleti jogviszonyra vonatkozó perben egyévi bér összegét kell számításba venni. A Székesfehérvári Járásbíróság az illeték összegét és megállapítási módját nem kifogásolta, a pert lefolytatta és meghozta az ítéletet.
- [3] Az ítélet ellen az indítványozó jogelődje fellebbezett, és a Pp. 24. § (2) bekezdés c) pontja alapján leróta a fellebbezési illetéket. A Székesfehérvári Járásbíróság 19.G.40.087/2016/38. számú végzésében további fellebbezési illeték lerovására hívta fel az indítványozó jogelődjét. Az indítványozó jogelődje fellebbezést terjesztett elő, és kérte a végzés visszavonását. A Székesfehérvári Járásbíróság 19.G.40.087/2016/40. számú végzésében elutasította a fellebbezést. A járásbíróság döntésében kifejtette, hogy a Pp. 24. § (2) bekezdését együtt kell értelmezni a Pp. 24. § (1) bekezdésével, amely szerint az esedékessé vált bérleti díj megfizetése iránti igény esetén a ténylegesen előadott kereseti követelés határozza meg a pertárgy összegét, nem az egyévi bér összege. Az indítványozó jogelődje ezen határozat ellen is fellebbezést nyújtott be, de a Székesfehérvári Törvényszék mint másodfokú bíróság a 3.Gpkf.40.068/2019/3. számú végzésében helybenhagyta az elsőfokú végzést.
- [4] Az indítványozó ezt követően felülvizsgálati kérelemmel fordult a Kúriához. A Kúria Pfv.V.21.349/2019/2. számú végzésében megállapította, hogy az ügyben született jogerős végzés nem tartozik a felülvizsgálattal támadható érdemi határozatok körébe, ellene nincs helye Kúria előtti jogorvoslatnak.
- [5] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panasszal élt a jogerős másodfokú végzéssel szemben, majd alkotmányjogi panaszát a Kúria végzésére is kiterjesztette.
- [6] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában több alaptörvényi rendelkezés [B) cikk (1) bekezdés, R) cikk (2) bekezdés, T) cikk (1)–(2) bekezdés, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdés] sérelmére hivatkozott azzal összefüggésben, hogy álláspontja szerint a bíróságok „felülírták a törvény betűjét” azzal, hogy a Pp. Nagykommentárra hivatkozással értelmezték az illeték számításra és levonásra vonatkozó szabályokat, jelen esetben a Pp. 24. § (2) bekezdés c) pontját és az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (2) bekezdését.
- [7] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.
- [8] Az Abtv. 52. § (1) bekezdés értelmében az alkotmányjogi panasznak határozott kérelmet kell tartalmazni. A kérelem az (1b) bekezdés szerint akkor határozott, ha egyértelműen tartalmazza az a)–f) pontokba foglaltakat. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy ezeknek a feltételeknek az indítvány nem tesz eleget.

- [9] 3.1. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja értelmében az indítványnak tartalmaznia kell indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével, továbbá részletesen kell indokolni az indítványban foglalt kérelmet. A jogi képviselővel eljáró indítványozó kéri a Kúria Pfv.V.21.349/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, indítványában azonban semmilyen indokolást nem terjeszt elő arra vonatkozóan, hogy miben látja a sérelmezett kúriai végzés alaptörvény-ellenességét. Mindebből következik, hogy a Kúria Pfv.V.21.349/2019/2. számú végzésével szemben előterjesztett alkotmányjogi panasz nem felel meg a határozott kérelem követelményének.
- [10] 3.2. Az indítványozó szerint tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét okozta az eljáró bíróságok, a Székesfehérvári Járásbíróság és a Székesfehérvári Törvényszék törvénysértő jogértelmezése. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a hatalommegosztás elvéből következik, hogy az alkalmazott jog értelmezése a bíróságok feladata (*iura novit curia*), „[a] »jogot« végül is a bíróságok saját értelmezésük szerint állapítják meg” [lásd 3120/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [21]], az Alkotmánybíróságnak csak a bírói jogértelmezés alkotmányossági szempontú vizsgálatára van hatásköre. Alkotmányjogi panaszt ezért önmagában a jogértelmezés, jogalkalmazás vélt vagy valós hibájára nem lehet alapítani, ellenkező esetben az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna [3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]]. Mindezekből következik, hogy alkotmányjogi panaszban a bírói jogértelmezés akkor támadható, ha az közvetlenül valamely Alaptörvényben biztosított jog sérelmét okozta [3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [15]]. Ahogy arra már utalt az Alkotmánybíróság, a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog a bírósági eljárással szemben támasztott eljárási garanciák rendszerét jelenti, de nem garantálja a bírói döntés helyességét [ld. 9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 59, 65]. Az Alkotmánybíróság szerint az indítványozó nem alkotmányossági, hanem tisztán törvényességi, szakjogi kifogásokat hozott fel a másodfokú bíróság végzésével szemben, amikor azt sérelmezte, hogy a bíróságok a Pp. Nagykommentárt vették alapul a jogszabály értelmezésekor. Az indítványozó csak állította, de a határozott kérelem követelményének megfelelő alkotmányjogilag értékelhető tartalommal nem adta elő, hogy a bíróság – a megítélése szerint – téves jogértelmezésen alapuló döntése a tisztességes eljáráshoz való jogát miért és mennyiben sértette.
- [11] Hasonlóképpen állítja az indítványozó a jogorvoslathoz való jog sérelmét azon az alapon, hogy az eljáró bíróságok – az elsőfokú és a másodfokú bíróság is – ugyanúgy értelmezték az illetékmeghatározási szabályokat, ezért számára nem volt biztosított a jogorvoslat lehetősége. Az indítványozó valójában azt sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság is osztotta az elsőfokú bíróság véleményét, de a jogorvoslati jog sérelmével összefüggésben nem terjesztett elő az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjának megfelelő alkotmányjogilag értékelhető indokolást.
- [12] Az indítványozó hivatkozik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmére is, de önmagában az, hogy a jogállamisággal összefüggésben is azt sérelmezi, hogy álláspontja szerint a bíróságok nem a törvénynek megfelelően értelmezték az illetékmeghatározási szabályokat, nem tekinthető alkotmányjogi alapokon nyugvó indokolásnak. Figyelembe kell venni továbbá, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatálybalépését követően is fenntartotta azt a gyakorlatát, amely szerint „a jogbiztonság önmagában nem Alaptörvényben biztosított jog, így a B) cikk (1) bekezdésének sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás, valamint a felkészülési idő hiánya esetén – lehet alapítani” [pl. 3221/2019. (X. 11.) AB határozat, Indokolás [11]; 3051/2016. (III. 22.) AB határozat, Indokolás [14]; 3167/2016. (VII. 22.) AB végzés, Indokolás [13]]. Alkotmányjogi panasz a jogbiztonság sérelmére nem alapozható, mivel az nem minősül az Alaptörvényben biztosított jognak. Az indítványozó nem hivatkozott sem a visszaható hatályú jogalkotás vagy jogalkalmazás, sem a kellő felkészültségi idő hiányára, továbbá semmilyen alkotmányjogilag értékelhető indokolást nem terjesztett elő arra vonatkozóan, hogy a kifogásolt bírói döntések miért és mennyiben sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését.
- [13] Az Alkotmánybíróság mindezekre tekintettel megállapította, hogy az indítvány az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése, valamint a B) cikk (1) bekezdése tekintetében nem felel meg a határozott kérelem törvényi követelményének, az indítványozó nem jelölte meg alapjogi sérelmének lényegét, és nem mutatott rá a jogbiztonság, a támadott bírói döntés, valamint a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog és a jogorvoslathoz való jog között álláspontja szerint fennálló alkotmányos összefüggésre.
- [14] 3.3. Az indítványozó az Alaptörvény több olyan rendelkezésének megsértésére is hivatkozik, amely alkotmányjogi panasz alapjául nem szolgálhat, mivel nem Alaptörvényben biztosított jogot tartalmaz. Emiatt – az Abtv.

52. § (1b) bekezdés a) pontjára tekintettel – érdemi vizsgálat tárgyát nem képezhetik a panasznak az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdésére, valamint a T) cikk (1) és (2) bekezdésére alapított részei {lásd például az R) cikk vonatkozásában: 3294/2019. (XI. 18.) AB határozat, Indokolás [40]; a T) cikk vonatkozásában: 3121/2015. (VII. 9.) AB határozat, Indokolás [89]}.

- [15] 4. Mivel a fent kifejtettek szerint az alkotmányjogi panasz nem tett eleget az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a), b) és e) pontjában írt feltételeknek, az Alkotmánybíróság azt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdések alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2020. november 3.

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/14/2020.

